УДК 378:811.111

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-2.22>**М. М. Мягка**доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій
Національної академії Національної гвардії України**І. В. Єрмоєнко**доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій
Національної академії Національної гвардії України

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВІЙСЬКОВОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуті роль і місце компетентнісного підходу до вивчення іноземної мови у військовому закладі вищої освіти. Автор зазначає, що іншомовна підготовка майбутніх військових фахівців у військовому закладі вищої освіти сьогодні спрямована на придбання лінгвістичних і соціокультурних знань, а також на формування розумових, інтелектуальних здібностей, які дозволять їм виконувати комунікативні, військово-професійні завдання за допомогою засобів іноземної мови. У роботі підкреслюється, що одним із найважливіших напрямів у навчанні курсантів іноземної мови у військовому виші є формування навичок і вмінь професійно орієнтованого спілкування, яке може виникнути при прямому контакті з військовослужбовцями інших країн. Комплексна іншомовна підготовка курсантів може бути досягнута тільки за допомогою ефективної організації освітнього процесу з навчання іноземної мови у військовому закладі вищої освіти. Автор акцентує увагу на тому, що у сучасній методиці викладання іноземних мов актуальним стає компетентнісний підхід як засіб кардинальної перебудови системи іншомовної підготовки військових кадрів, покликаний зменшити розрив між теоретичними та практичними основами підготовки студентів і забезпечити формування компетенцій, розвиток особистісних і професійних якостей, накопичення необхідного практичного досвіду, які становлять основу компетентності фахівця.

Автор аналізує специфіку іншомовної підготовки майбутніх військових фахівців у закладі вищої освіти та виділяє заходи, необхідні для здійснення навчання на основі компетентнісного підходу, впровадження яких призведе до більшої ефективності процесу професійної та іншомовної підготовки курсантів (організація проведення аналізу потреб, створення умов для навчальної автономії та диференційованого навчання, забезпечення педагогічної підтримки та супроводу, орієнтування на безперервне навчання та самоосвіту).

У висновках статті зазначається, що перехід до компетентнісного підходу означає орієнтацію освіти на заздалегідь визначений діяльнісний результат навчання; перехід до нового етапу в освіті та нової якості освіти, за якого випускник військового закладу вищої освіти, опанувавши передбачені компетенції, буде здатний здійснювати практичну діяльність у своїй професійній сфері завдяки отриманому протягом навчання успішному досвіду.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, викладання іноземних мов, військовий заклад вищої освіти, курсант, професійно орієнтоване навчання.

Постановка проблеми. Соціально-економічні перетворення, характерні для України останнього десятиліття, змінюють ціннісні орієнтири українського суспільства, що зумовлює зміну цілей і завдань, які висуваються перед військовою освітою, з метою відповідності вимогам нинішнього етапу суспільного розвитку та задоволенню соціальних потреб у підготовці військових фахівців. Стрімкий розвиток військового співробітництва України із країнами-партнерами, організація та проведення спільних навчань, розширення сфер обміну інформацією військового характеру вимагає військових фахівців, котрі вільно володіють іноземними мовами для здійснення професійної діяльності.

Іншомовна підготовка майбутніх військових фахівців у закладі вищої освіти сьогодні спрямо-

вана на придбання лінгвістичних і соціокультурних знань, а також на формування розумових, інтелектуальних здібностей, які дозволять їм виконувати комунікативні, військово-професійні завдання за допомогою засобів іноземної мови. Одним із найважливіших напрямів у навчанні курсантів іноземної мови у військовому виші є формування навичок і вмінь професійно орієнтованого спілкування, яке може виникнути при прямому контакті з військовослужбовцями інших країн. Для армії сучасної України важливою є організація партнерських відносин і стратегічної взаємодії з арміями інших країн шляхом налагодження діалогу. Підтримка відносин і зв'язків між арміями країн союзників і супротивників вимагає від військових готовності та здатності підтримувати професійну комунікацію із представниками інших культур.

Сьогодні спостерігається необхідність удосконалення навчального процесу під час викладання іноземної мови у військових вишах. Комплексна іноземна підготовка курсантів може бути досягнута тільки за допомогою ефективної організації освітнього процесу з навчання іноземної мови у військовому закладі вищої освіти. У сучасній методиці викладання іноземних мов стає актуальним компетентнісний підхід як засіб кардинальної перебудови системи іноземної підготовки військових кадрів, покликаний зменшити розрив між теоретичними та практичними основами підготовки студентів і забезпечити формування компетенцій, розвиток особистісних і професійних якостей, накопичення необхідного практичного досвіду, які становлять основу компетентності фахівця.

Професійно орієнтована іноземна підготовка курсантів враховує військову спрямованість і фокусується на завданнях, що пов'язані з їхньою майбутньою професійною діяльністю. Результат іноземної підготовки курсантів – практичне опанування іноземною мовою на рівні, який потрібен для виконання професійних обов'язків, проявляється у сформованості професійно орієнтованої іноземної компетенції курсантів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне обґрунтування компетентнісного підходу до навчання як нової парадигми та моделі розкривається у роботах учених Є.В. Серікова, В.В. Болотова, С.В. Кульневич, Е.В. Бондаревської, Е.Ф. Зеєра, Е.Е. Сіманюк, І.А. Зимньої. Проблематика професійно орієнтованої підготовки курсантів військового вишу представлена у наукових працях Є.І. Кочнева, І.Ф. Голованова, О.А. Нікітіної, А.В. Барабанщикова, Г.С. Максимцева, В.В. Сільвачева, І.В. Овсянікова.

Питання професійно орієнтованої іноземної підготовки та іноземного навчання курсантів висвітлені у роботах Є.В. Зіміної, О.В. Вахрушева, Е.П. Вакс, Є.П. Звягінцева, М.Б. Ганачевської, С.В. Могильченко, Є.І. Кочнева, які розглядали проблеми формування компетенцій, організації самостійної роботи, моделювання іноземної підготовки, використання різних підходів, методик і засобів у контексті іноземної підготовки.

Попри наявність досліджень, присвячених проблемі професійно орієнтованої іноземної підготовки курсантів на основі компетентнісного підходу, проведений теоретичний аналіз джерел на тему дослідження у сфері теорії та методики професійної освіти виявляє, що практичний досвід застосування компетентнісного підходу у процесі професійно орієнтованої іноземної підготовки курсантів військових вишів вивчений недостатньо. Подальшої розробки вимагають методологічні основи реалізації компетентнісного підходу та систематизація труднощів, пов'язаних із прак-

тичним застосуванням компетентнісного підходу у процесі професійно орієнтованої іноземної підготовки курсантів.

Мета статті – визначити специфіку компетентнісного підходу у системі вищої освіти та формування іноземних компетенцій майбутніх військових фахівців, висвітлити та проаналізувати труднощі, пов'язані із практичним застосуванням компетентнісного підходу у процесі професійно орієнтованої іноземної підготовки курсантів.

Виклад основного матеріалу. Формування іноземної комунікативної компетентності майбутнього військового фахівця є актуальним науково-практичним завданням сучасної системи вищої військової освіти. Від фахівця потребується вміння працювати з інформаційними джерелами (у т. ч. іноземною мовою): обробляти та використовувати отриману інформацію з метою підвищення ефективності праці, бути здатним до її творчої інтерпретації та передачі, що неможливо без достатнього рівня розвитку комунікативної іноземної компетентності.

Іноземна комунікативна компетентність – це складне інтегративне утворення, яке є елементом процесуальної системи реалізації засвоєних знань, умінь і навичок у контексті іноземної мови. Засвоєння лінгвістичних конструкцій іноземної мови проходить за умов штучно створеного полікультурного середовища, що, з одного боку, ускладнює завдання формування мовних навичок, з іншого – дозволяє моделювати зміст цього процесу з урахуванням домінування функціональних цілей і завдань [1]. Одним із завдань вищої професійної освіти є розвиток іноземної особистості, здатної взаємодіяти у рамках певної професійної сфери. Таким чином для вирішення цього завдання необхідна професіоналізація змісту іноземної підготовки майбутніх військових фахівців. Термін «професіоналізація» у спеціальній літературі вживається зазвичай у двох аспектах: перший позначає соціальний процес становлення особистості професіонала, другий – якісні перетворення будь-якої діяльності на основі включення у її зміст компонентів, котрі відображають специфіку та характер цієї діяльності.

Професіоналізація змісту інтегрує обидва ці аспекти та дозволяє розглядати іноземну підготовку як соціальний процес становлення професійно орієнтованої мовної особистості, а також відображає специфіку змісту навчання іноземної мови фахівця конкретної галузі, здатного до інформаційно-комунікативної діяльності у певній соціально-громадській сфері. Професіоналізація змісту навчання іноземної мови у військовому закладі вищої освіти спрямована на вирішення одного із ключових завдань іноземної підготовки – формування іноземної комунікативної компетентності майбутніх військових фахівців.

Сучасний період становлення системи професійно орієнтованої іншомовної підготовки курсантів характеризується двома напрямками. Насамперед це тенденція, яка найбільш чітко охоплює специфіку навчання іноземної мови у військовому виші – «ESP – English for specific purposes» (Іноземна мова для спеціальних цілей). Другий напрям пов'язаний із реалізацією комунікативного та компетентнісного підходу у процесі професійно орієнтованої іншомовної підготовки курсантів. Таким чином, цілі іншомовної професійно орієнтованої підготовки курсантів у військовому закладі вищої освіти доцільно визначити як: формування та розвиток знань, умінь та особистісних якостей курсантів, потрібних їм для здійснення майбутньої професійної діяльності; придбання курсантами практичних навичок і компетенцій у професійній сфері діяльності; підготовка фахівця, який володіє іноземною мовою в обсязі, що потрібен для загальної та професійної комунікації; вміє використовувати знання іноземної мови у професійній комунікації та міжособистісному спілкуванні.

На основі аналізу науково-педагогічних досліджень на тему роботи можна виділити заходи, які визначаються різними авторами як необхідні для здійснення навчання на основі компетентнісного підходу та впровадження яких призведе до більшої ефективності процесу професійної та іншомовної підготовки курсантів.

Організація проведення аналізу потреб є необхідною складовою частиною для інтенсифікації свідомості та відповідальності у процесі навчання, а також створення умов для навчальної автономії в ньому. Іншомовна підготовка на основі компетентнісного підходу орієнтована на формування компетенцій, що передбачається навчальною програмою, реалізацію особистісно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та інтересів курсантів, розвиток їх особистісних і професійно-значущих якостей, організацію та здійснення навчального процесу таким чином, щоб кожен мав можливість навчатися та самовдосконалюватися, спираючись на власний досвід і знання, особистісні якості.

Одним із можливих варіантів проведення аналізу потреб може бути *проведення тесту вхідного контролю або діагностичного тесту з метою визначення рівня іншомовних знань і наявності компетенцій*. Зазвичай спостерігається різниця у загальній підготовці студентів, що зумовлює необхідність певного «вирівнювання» рівня знання в академічній групі за допомогою коректування курсу. У зв'язку з тим, що розподіл студентів відбувається не за рівнями знань, а відповідно до обраної ними військової спеціальності, можливим розв'язанням цієї проблеми може стати введення додаткових, факультативних годин, протягом яких викладач зможе окремо розібрати пройдений

на уроках матеріал із тими студентами, яким це необхідно.

Спираючись на закордонний досвід, оцінюються знання, отримані під час роботи, участі у тренінгах і курсах, служби в армії, самонавчання або під час масових освітніх дистанційних курсів. Одним із видів такого оцінювання може бути портфоліо, мета якого – виявити знання та компетенції, отримані у певній сфері діяльності, пов'язаній із майбутньою професією. У такому портфоліо вказується інформація про службові обов'язки, стажування, тренінги та майстер-класи, що мають зв'язок із компетенціями та результатами курсу.

Створення умов для навчальної автономії та диференційованого навчання з метою підтримки необхідного рівня мотивації. Мета диференційованого навчання – допомогти студентам досягти максимального зростання й особистого успіху у навчанні з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей, рівня знань кожного студента, і відповідно до цього спланувати процес викладання. Організувати диференційоване навчання можна, дотримуючись певних рекомендацій у плануванні та проведенні занять: використання завдань різного рівня складності, надання свободи вибору (наприклад, проектів), організації кооперативного та дослідницького навчання, регулювання темпу навчання. Диференціація навчання розглядається як безперервний процес, організований певним чином (за допомогою навчальних завдань і завдань для контролю рівня навчальних досягнень), спрямований на формування необхідних для професійної діяльності військового фахівця компетенцій у курсантів із різним базовим рівнем підготовки та рівнем іншомовної підготовки, що передбачаються програмою. Організувати та здійснити диференційоване іншомовне навчання викладач може за допомогою завдань різного рівня складності, які відповідають потребам курсантів і націлені на урізноманітнення роботи на практичному занятті.

Організація повноцінної самостійної роботи та безперервного оцінювання. Система оцінювання результатів навчання на основі компетентнісного підходу має переважно педагогічне значення та повинна бути для студентів позитивним досвідом. Оцінювання на основі компетентнісного підходу відрізняється варіативністю, безперервністю, системністю, регулярністю та творчим підходом. Це дозволяє викладачеві найбільш повноцінно оцінити рівень сформованості компетенцій. Безперервний контроль дозволяє викладачеві отримати повну інформацію про навчальні досягнення курсанта, коригувати методику навчання та навчальний матеріал. Курсантові це допомагає більш системно та послідовно вчитися і розвивати необхідні компетенції та професійно-значущі якості, отримувати зворотний зв'язок. Форми про-

ведення контролю знань, умінь, навичок курсантів у військовому виші – тестування (письмове й онлайн), індивідуальні завдання, контрольні роботи, усне опитування та співбесіда.

У сучасній практиці вищої освіти широко застосовується *бально-рейтингова система навчання*. Введення модульної системи навчання, бально-рейтингової системи оцінювання знань і рівняння на європейські стандарти освіти сприяли деяким змінам у процесі професійно орієнтованої іншомовної підготовки у системі вищої військово-професійної освіти. Бально-рейтингова система дозволяє регулярно відстежувати якість засвоєних знань та умінь, сформованих компетенцій у навчальному процесі, виконання планового обсягу роботи за певний період часу всім учасникам навчального процесу. Головна мета бально-рейтингової системи – спільна діяльність викладача та курсанта, під час якої викладач не стільки інформує курсантів, тим самим формуючи нові знання й уміння, а й керує індивідуальною пізнавальною діяльністю у процесі засвоєння теоретичних знань і розвитку практичних навичок у контексті іноземної мови.

Особливе значення набуває *організація самостійної пізнавальної діяльності курсантів (аудиторної та позааудиторної)*, яка стимулює творчі сили та здібності курсантів, актуалізує внутрішні пізнавальні мотиви навчання, впливає на розвиток навичок самоосвіти, прагнення до самоосвіти. Важливою й обов'язковою складовою частиною підготовки та становлення військового фахівця вважається наукова робота курсантів, яка сприяє розвитку інтересу до обраної професії, глибшому вивченню та розумінню дисциплін, що зміцнює впевненість у своїх силах, активізує творчу діяльність курсантів. Робота над проектом і доповіддю іноземною мовою сприяє розвитку й удосконаленню творчих здібностей курсантів, гнучкості мислення, формуванню професійно-значущих якостей, умінь і навичок роботи з іншомовною інформацією. Що найбільш важливо за сучасних умов – курсанти навчаються критично аналізувати отримані знання та використовувати їх на практиці. Вищезазначені фактори сприяють успішному формуванню прагнення курсантів до особистісного та професійного зростання.

Забезпечення педагогічної підтримки та супроводу. Педагогічний супровід – це система професійної діяльності педагогічної спільноти, спрямована на створення соціально-психологічних умов для успішного навчання та психологічного розвитку в ситуаціях взаємодії [4]. Ефективна реалізація педагогічного супроводу має такі результати: у курсантів спостерігається розвиток гнучкості мислення, а також здатність творчо підходити до розв'язання поставлених цілей; формується здатність об'єктивно оцінювати навколишні

реалії та свої власні особистісні ресурси, толерантне ставлення до всіх учасників освітнього простору; розвиваються комунікативні навички та професійні компетенції, необхідні для ефективного здійснення майбутньої професійної діяльності. Здатність викладача залучити та звернутися до кожного курсанта дозволяє підтримувати їхню працездатність, активність, зацікавленість і мотивацію, особливо це стосується тих курсантів, які почуваються невпевненими у своїх силах. Як допоміжні засоби викладачеві доцільно застосовувати інтерактивні завдання, технологію комунікативного тренінгу, різні засоби презентації нового іншомовного матеріалу за темою заняття.

Також перед викладачем іноземної мови у військовому закладі вищої освіти стоїть завдання створити атмосферу позитивної емоційності та доброзичливості. Слід підкреслити, що іноземна мова як навчальна дисципліна має демократичний характер, а це дозволяє створювати суб'єкт-суб'єктні відносини між курсантами та викладачем, що практично неможливо у процесі викладання інших дисциплін у військовому виші. Оскільки вивчення іноземної мови – процес досить емоційний, важливим моментом стає створення позитивних емоцій, стійкої мотивації та їх збереження протягом усього періоду іншомовної підготовки курсанта, тому викладачеві іноземної мови доцільно урізноманітнювати роботу в аудиторії за допомогою парної, групової та індивідуальної діяльності, намагатися не квапити курсантів, дозволяючи кожному працювати у своєму власному ритмі, враховуючи стратегії навчання, цінувати ставлення курсантів до навчання, враховувати їхні індивідуальні схильності та здібності.

Орієнтування на безперервне навчання та самоосвіту з метою опанування необхідними компетенціями є сутністю компетентнісного підходу та передбачає безперервне навчання (*lifelong learning*) і самовдосконалення у професійній діяльності протягом усього життя, а завдання вищого навчального закладу – навчити та сформувати навички, необхідні для реалізації безперервного навчання.

Навички самонавчання необхідні вже на початковому етапі навчання у закладі вищої освіти, що пов'язано з великим обсягом інформації для перероблення та засвоєння, а також із проблемою швидкого «старіння» знань. У зв'язку з цим викладач іноземних мов має пам'ятати про значення самостійної роботи із придбання й удосконалення нових знань. З метою успішного розв'язання доцільно розвивати здібності до зміни особистісних смислів самонавчання та ціннісно-смыслових доміант діяльності, встановити систему індивідуально-оціночних і самооцінюючих критеріїв пізнавальної діяльності; формувати та розвивати творчі здібності у контексті іншомовної комунікативної

діяльності (вільне доречне використання мовних конструкцій у говорінні, формування здібностей до аудіювання у процесі іншомовної комунікації з носіями мови тощо). Таким чином, однією із ключових організаційно-методичних умов вважаємо відбір змісту дидактичного матеріалу для самостійної роботи згідно з цілями іншомовної підготовки курсантів за спеціальністю [3].

Процес розвитку іншомовної самостійності курсанта як суб'єкта навчальної діяльності (оскільки тільки суб'єкт може проявляти самостійність) згідно з компетентнісним підходом фокусується на самоосвіту та професійне безперервне самовдосконалення майбутніх військових фахівців у сфері іноземної мови. Можна сказати, що здатність і готовність майбутнього військового фахівця до безперервної освіти вважається однією із ключових компетенцій і закладається під час іншомовної підготовки. Рівень сформованості іншомовної самостійності курсанта визначає його здатність розв'язувати завдання різної складності, спираючись на наявні компетенції, що згодом виступають як показники професійного розвитку військового фахівця. У військовому закладі вищої освіти завжди приділяють пильну увагу самопідготовці та самостійній роботі, яка організовується та проводиться під керівництвом педагогічного колективу. У військовому виші самостійна підготовка вважається обов'язковим видом навчальної діяльності й організовується командирами підрозділів курсантів, забезпечується та контролюється кафедрами.

Військова освіта, на відміну від цивільної, формує особистість військового фахівця, який зобов'язаний і здатний займатися військовою діяльністю, тому порівняно із цивільними навчальний процес у військових вишах має певну специфіку, яку необхідно враховувати при плануванні та проведенні занять іноземною мовою, а саме: інтенсифікацію й оптимізацію іншомовної підготовки; орієнтованість на опанування професійним змістом навчання, військової лексики та термінології; створення мовного середовища переважно на практичних аудиторних заняттях із викладачем; обмеження доступу до мережі Інтернет у процесі навчання; випереджальний характер освітнього контенту; забезпечення незмінної кількості академічних годин, відведених на іншомовну підготовку; здійснення наукової діяльності у рамках військово-наукового товариства курсантів; проведення міжнародних олімпіад з іноземної мови тощо.

Слід зауважити, що навчання у військовому виші також передбачає несення нарядів, відрядження, участь у гарнізонних заходах і пропуски занять по службовій необхідності, отже, вищезгадані фактори вимагають інтенсифікації й оптимізації як самого процесу іншомовної підготовки, так і її змісту. Принцип оптимізації контенту передбачає визначення обсягу навчального контенту,

необхідного для вивчення та подальшого використання у комунікаційному процесі. Внаслідок вивчення дисципліни «Іноземна мова» у військовому виші курсанти повинні опанувати лексику та термінологію за фахом, які необхідні для розуміння та самостійного здійснення мовлення іноземною мовою з питань, що пов'язані з майбутньою професійною сферою діяльності. Також специфічною рисою професійно орієнтованої іншомовної підготовки курсантів є випереджальний характер освітнього контенту – з багатьма темами майбутньої професійної сфери діяльності курсанти знайомляться вперше у процесі вивчення іноземної мови, проте згодом ці теми укріплюються, уточнюються і конкретизуються на заняттях із профільних дисциплін.

Оскільки опанування іноземної мови за умов військового вишу ґрунтується на свідомому засвоєнні матеріалу, мотивованості інтелектуальної діяльності, доцільно дотримуватися усіх умов, що сприяють інтенсифікації зовнішньої та внутрішньої мотивації під час організації та проведення навчального процесу: вдосконалювати військово-професійну спрямованість у контексті іншомовної підготовки; забезпечувати високий рівень інформативності навчальних матеріалів із метою стимулювання мовнорозумової активності курсантів як на аудиторних заняттях, так і протягом самопідготовки; урізноманітнювати методи та засоби опрацювання навчального матеріалу, форми проведення практичних занять із курсантами та позааудиторної самостійної роботи; створювати позитивне емоційне ставлення до дисципліни «Іноземна мова»; формувати психологічні установки на самостійне вдосконалення професійно орієнтованої іншомовної компетенції й особистісних якостей курсантів.

Висновки і пропозиції. Таким чином, перехід до компетентнісного підходу означає орієнтацію освіти на заздалегідь визначений діяльнісний результат навчання, який має першорядне значення; перехід до нового етапу в освіті та нової якості освіти, за якого випускник військового закладу вищої освіти, опанувавши передбачені компетенції, буде здатний здійснювати практичну діяльність у своїй професійній сфері завдяки отриманому протягом навчання успішному досвіду. У процесі такого навчання результати навчальної діяльності розглядаються як особистісні досягнення курсантів. Важливим стає не наявність у них внутрішньої організації знань, а здатність застосовувати і демонструвати компетенції та компетентність у навчанні та життєдіяльності.

Оскільки компетентнісний підхід полягає в орієнтації всіх компонентів навчального процесу на набуття майбутніми військовими фахівцями компетентності та компетенцій, необхідних для здійснення їхньої професійної діяльності, доцільно

виділити ключові напрями застосування компетентнісного підходу у процесі викладання іноземної мови у військовому закладі вищої освіти, такі як: самостійна робота, оскільки вона є одним із ефективних засобів розвитку й активізації творчої діяльності курсантів; інформативність навчання, що полягає у різноманітній презентації іншомовного початкового матеріалу (презентації, круглі столи, дискусії, тощо); практична спрямованість навчання, яка сприяє формуванню у курсантів здатності розв'язувати військово-професійні завдання.

Отже, впровадження такого підходу у навчальний процес військового закладу вищої освіти дозволяє по-новому поглянути на традиційну систему іншомовної освіти та передбачає розроблення нових стандартів вищої освіти (нових технологій і методів навчання).

Список використаної літератури:

1. Брынцева Е.В., Подорожная А.А. Особенности профессионально-ориентированного обучения иностранному языку студентов инженерно-педагогических специальностей. *VIRTUS*. 2016. С. 101–106.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Коржева Л.Б. В поисках новой парадигмы обучения – исправляя ошибки старой. *Актуальные проблемы педагогической теории и образовательной практики: традиции и инновации* : Материалы Международной научно-практической конференции. 2017. С. 7–13.
4. Королева М.Ю. Специфика профессионально-ориентированной иноязычной подготовки курсантов военного вуза. *Вестник ВЭГУ*. № 4 (90). 2017. С. 148–152.
5. Николаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11–17.
6. Obdalova, O. Exploring the Possibilities of the Cognitive Approach for Non-linguistic EFL Students Teaching. *Journal Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2014. P. 64–71.

Miahka M., Yeromenko I. Competence approach in foreign languages teaching at a higher military institution

The article deals with the role and place of the competence approach to a foreign language teaching at a higher military institution. The author notes that foreign language training of future military specialists today is aimed at linguistic and socio-cultural knowledge acquiring, as well as the formation of mental, intellectual abilities, allowing them to perform communicative, military-professional tasks by means of a foreign language. The paper emphasizes that one of the most important directions in foreign language teaching of cadets at a military university is the skills and abilities development of professionally oriented communication, resulting from direct contact with servicemen of other countries. Comprehensive foreign language training of cadets can be achieved only by means of effective educational process organizing in the context of foreign language teaching at a military university. The author draws attention the fact that the competence approach as a means of radical reconstruction of a foreign language training system of military personnel, aimed to reduce a gap between theoretical and practical bases of students' training and to provide competences formation, personal and professional qualities development, accumulation of the necessary practical experience, making a basis of competence of the expert, is of particular relevance in the context of the foreign languages teaching in modern methodology.

The author analyses the specificity of foreign language training of future military specialists at a higher educational institution and singles out the activities, which are necessary to implement training on the basis of the competence approach (to organize needs analysis, to create conditions for learning autonomy and differentiated training, to provide pedagogical support and follow-up, to focus on life-long learning and self-development).

The article concluded that the transition to a competency-based approach means an orientation of education toward a pre-determined activity-based learning result; a transition to a new stage in education and a new quality of education, when a graduate of a military university, having mastered the competencies stipulated, will be capable of carrying out practical activities in his/her professional sphere due to the successful experience gained in the training.

Key words: competence approach, competence, foreign language teaching, higher military institution, cadet, professionally oriented training.